

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒

การมีผลใช้บังคับ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๓๗ มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงมีผลใช้บังคับวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘ (มาตรา ๒)

คำนิยาม

- หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล และ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่รวมองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
- นอภ. หมายความว่า รวมถึงปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย
- ตำบล หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ที่อยู่ในเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรณีตำบลใดมีพื้นที่อยู่ทั้งในและนอกเขต ให้หมายความถึงเฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขต (มาตรา ๔)

ผู้รักษาการ

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
- มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ (มาตรา ๕)

โครงสร้างของกฎหมาย

หมวด ๑ สภาตำบล (มาตรา ๖ – มาตรา ๓๙)

- ส่วนที่ ๑ สมาชิกสภาตำบล (มาตรา ๗ – มาตรา ๒๑)

- ส่วนที่ ๒ อำนาจหน้าที่ของสภาตำบล (มาตรา ๒๒ – มาตรา ๒๘)

- ส่วนที่ ๓ รายได้และรายจ่ายของสภาตำบล (มาตรา ๒๙ – มาตรา ๓๗)

- ส่วนที่ ๔ การกำกับดูแลสภาตำบล (มาตรา ๓๘ – มาตรา ๓๙)

โครงสร้างของกฎหมาย (ต่อ)

หมวด ๒ องค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา ๔๐ – มาตรา ๙๒)

- ส่วนที่ ๑ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา ๔๕ – มาตรา ๕๗)

- ส่วนที่ ๒ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา ๕๘ – มาตรา ๖๕)

- ส่วนที่ ๓ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา ๖๖ – มาตรา ๗๓)

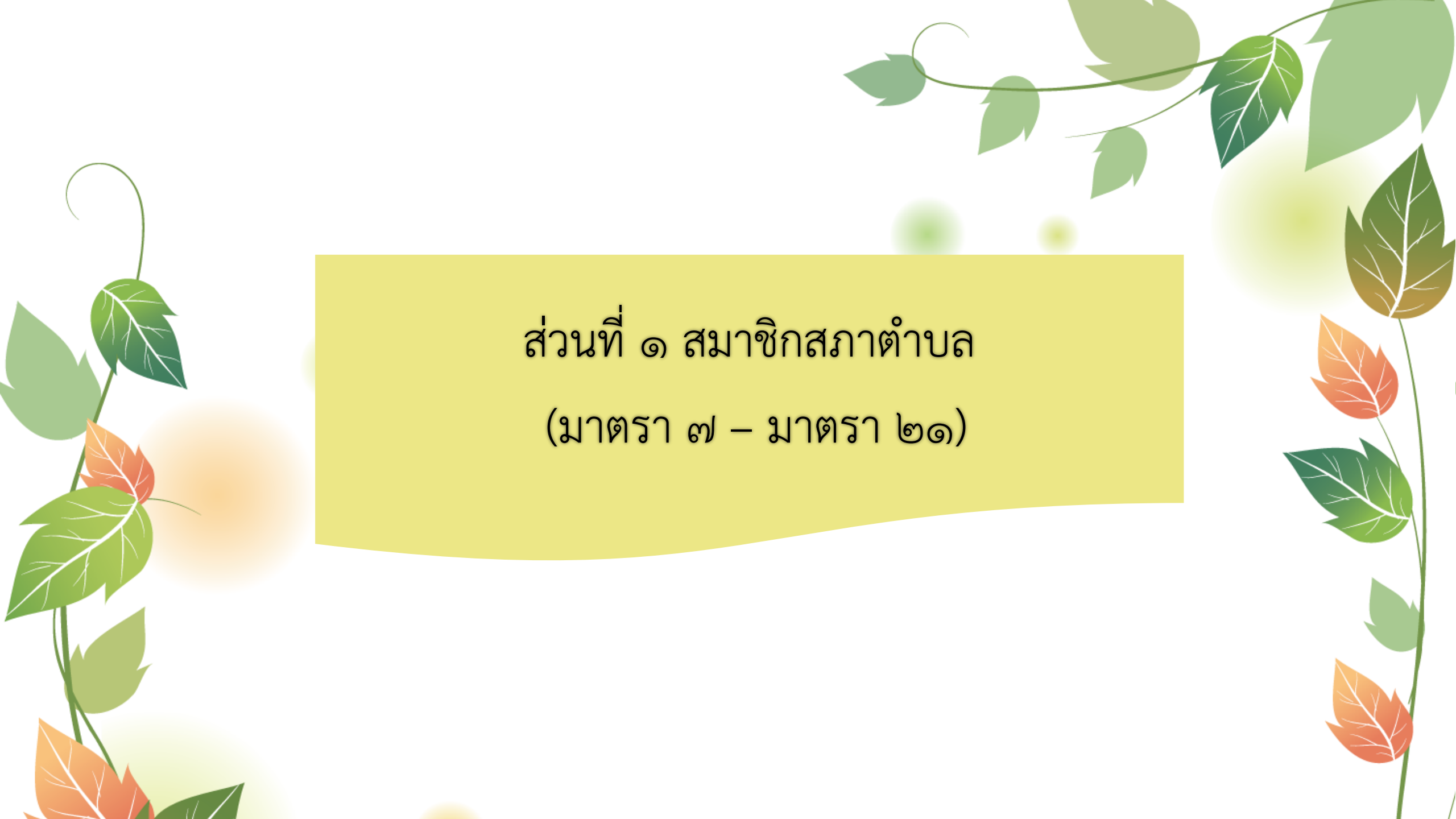
- ส่วนที่ ๔ รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา ๗๔ – มาตรา ๘๙)

- ส่วนที่ ๕ การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา ๙๐ – มาตรา ๙๒)

บทเฉพาะกาล (มาตรา ๙๓ – มาตรา ๙๕)

หมวด ๑ สภาตำบล

- ในตำบลหนึ่งให้มีสภาตำบลสภาหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้
- และมีฐานะเป็นนิติบุคคล (มาตรา ๖)

ส่วนที่ ๑ สมาชิกสภาตำบล
(มาตรา ๗ - มาตรา ๒๑)

สมาชิกสภาตำบล

- สภาตำบล (มาตรา ๗) ประกอบด้วย

(๑) สมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล

(๒) สมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้ง หมู่บ้านละหนึ่งคน

การจัดการเลือกตั้ง

- ให้นอก.จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่กำหนดในระเบียบกระทรวงมหาดไทย (มาตรา ๑๐)

สมาชิกสภาตำบล

- สมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งมีวาระคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง กรณีดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังไม่มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ ให้สมาชิกโดยตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อไป (มาตรา ๑๑)
- นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ สมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง (มาตรา ๑๒) ดังต่อไปนี้
 - (๑) ตาย
 - (๒) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกก่อนอก.
 - (๓) มีการยุบสภาตำบล

สมาชิกสภาตำบล (ต่อ)

(๔) เป็นผู้มีส่วนได้เสียทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญา กับสภาตำบล ที่ตนดำรงตำแหน่งหรือในกิจการที่กระทำให้แก่สภาตำบลนั้น

(๕) สภาตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งโดยเห็นว่ามี ความประพฤติ ในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียประโยชน์ของตำบลด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๖) นอก. สั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามหรือมิได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ติดต่อกันเกินหกเดือน หรือขาดการประชุมสภา ติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุผลสมควร

(๗) ผวจ.สั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากบกพร่องในทางความประพฤติ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบล

- เมื่อตำแหน่งสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งว่างลงเพราะครบวาระ ให้มีการเลือกตั้งภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันครบวาระ (มาตรา ๑๓)
- กรณีว่างลงเพราะเหตุอื่น ให้มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง สมาชิกผู้ได้รับเลือกตั้งแทนให้อยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน (มาตรา ๑๔)

การยุบ/รวม/แยกเขตหมู่บ้าน

- เมื่อมีการยุบรวมเขตหมู่บ้าน สมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งของหมู่บ้านที่ถูกยุบรวมยังคงเป็นสมาชิกต่อไปจนกว่าสมาชิกภาพจะสิ้นสุดลง
- เมื่อมีการแยกพื้นที่บางส่วนเป็นหมู่บ้านใหม่ สมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งของหมู่บ้านเดิมยังคงเป็นสมาชิกอยู่ต่อไป จนกว่าสมาชิกภาพจะสิ้นสุดลง
- ให้ นอภ.จัดให้มีการเลือกตั้งให้ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศตั้งหมู่บ้านใหม่ (มาตรา ๑๕)

ประธานและรองประธานสภาตำบล

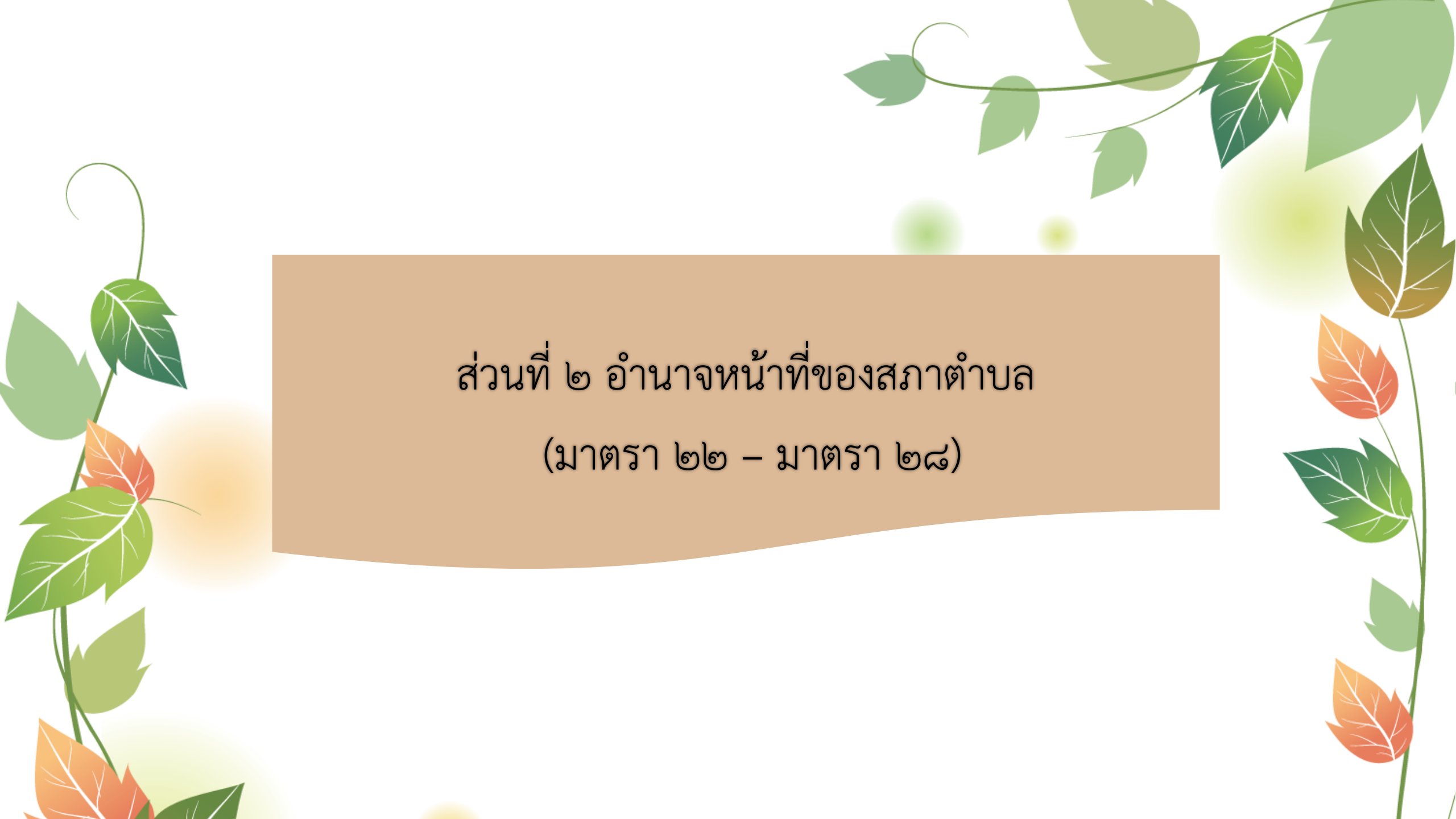
- กำนันเป็นประธานสภาตำบล มีรองประธานหนึ่งคนซึ่ง นอก. แต่งตั้งจากสมาชิก ตามมติของสภาตำบล รองประธานมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี
- รองประธานสภาพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ เมื่อ
 - (๑) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อ นอก. ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วัน ลาออก
 - (๒) พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบลตามมาตรา ๑๒

การทำหน้าที่ประธานสภา

- ประธานสภาตำบลเป็นผู้เรียกประชุมและมีหน้าที่ดำเนินการประชุมสภาตำบล
- รองประธานมีหน้าที่กระทำการแทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตามที่ประธานมอบหมาย
- กรณีประธานและรองประธานไม่อยู่ในที่ประชุมให้สมาชิกที่มาประชุมเลือกกันเองเป็นประธานในการประชุมคราวนั้น (มาตรา ๑๗)

เลขานุการสภาตำบล

- สภาตำบลมีเลขานุการคนหนึ่งซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการที่ปฏิบัติงานในตำบลนั้นหรือจากบุคคลอื่นที่
- ให้ นอภ. เป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอนเลขานุการตามมติของสภาตำบล (มาตรา ๑๙) เลขานุการมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและการจัดการประชุมและงานอื่นใดตามที่สภาตำบลมอบหมาย (มาตรา ๒๐)

ส่วนที่ ๒ อำนาจหน้าที่ของสภาตำบล
(มาตรา ๒๒ – มาตรา ๒๘)

อำนาจหน้าที่ของสภาตำบล

(๑) พัฒนาตำบลตามแผนงานโครงการและงบประมาณ

(๒) เสนอแนะส่วนราชการในการบริหารราชการและพัฒนาตำบล

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

(๔) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

อำนาจหน้าที่ที่สภาตำบลอาจทำ

- (๑) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (๒) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (๓) จัดให้มีและรักษาทางระบายน้ำ และรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๔) คຸ້ມครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๕) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

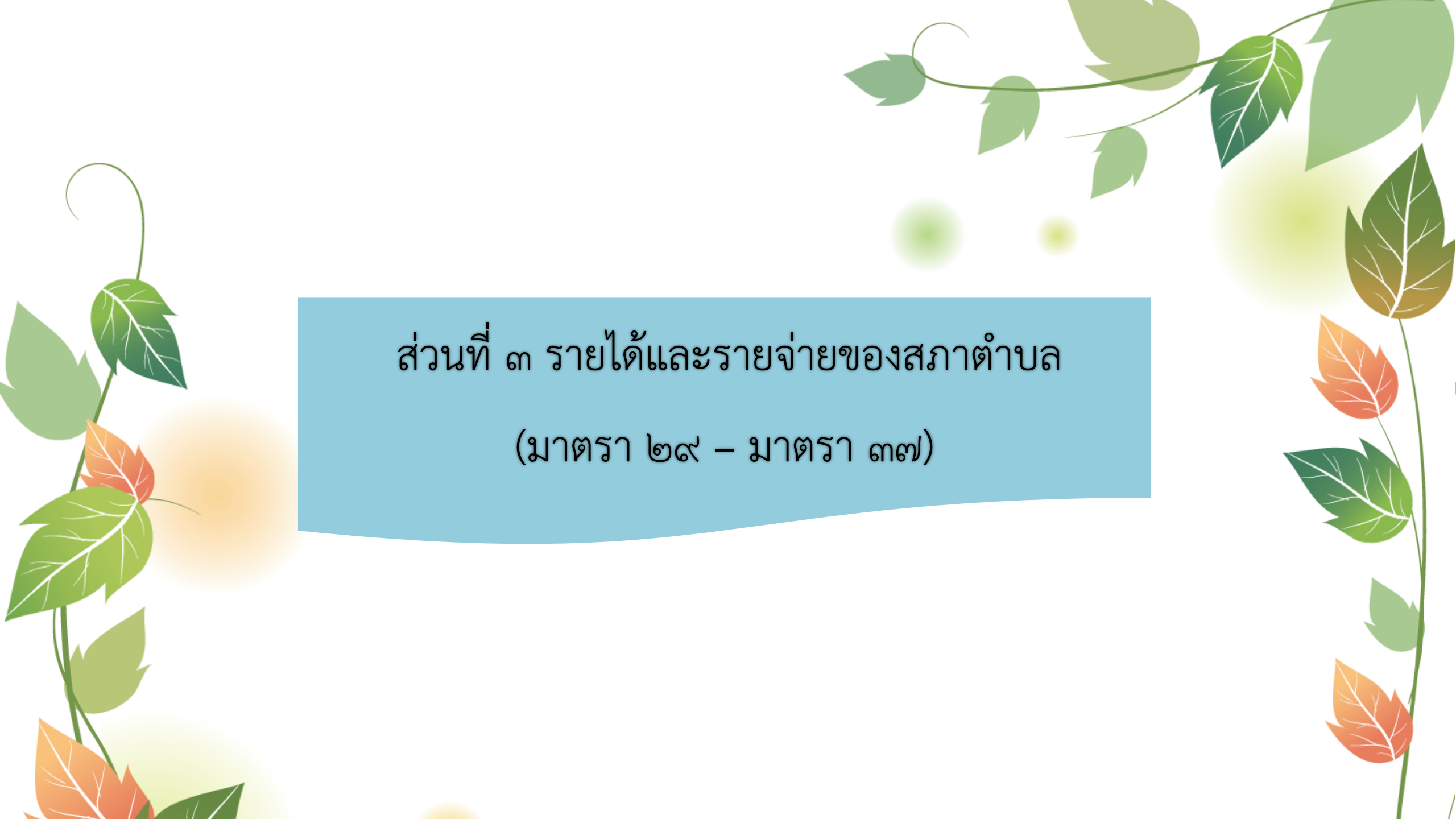
การปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล

- ประธานสภาตำบลเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินกิจการตามมติของสภาตำบล
- ในการทำนิติกรรมของสภาตำบล สภาอาจมอบหมายให้สมาชิกดำเนินกิจการแทนเฉพาะกรณีได้
- ประธาน เลขานุการและสมาชิกอีกหนึ่งคนร่วมกันมีอำนาจกระทำการแทนสภาตำบลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

การทำกิจการนอกเขตของสภาตำบล

- ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ผวจ.
- ต้องได้รับความยินยอมจากสภาตำบล อบต. อบจ. หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
- เป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

ส่วนที่ ๓ รายได้และรายจ่ายของสภาตำบล
(มาตรา ๒๘ - มาตรา ๓๗)

รายได้ของสภาตำบล

- สภาตำบลมีรายได้ซึ่ง อบจ. จัดสรรให้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา ๒๙) ดังนี้
 - (๑) ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์
 - (๒) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนด
 - (๓) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการพนัน
 - (๔) ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจ
 - (๕) ภาษีสุรา และภาษีสรรพสามิต
 - (๖) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

รายได้ของสภาตำบล

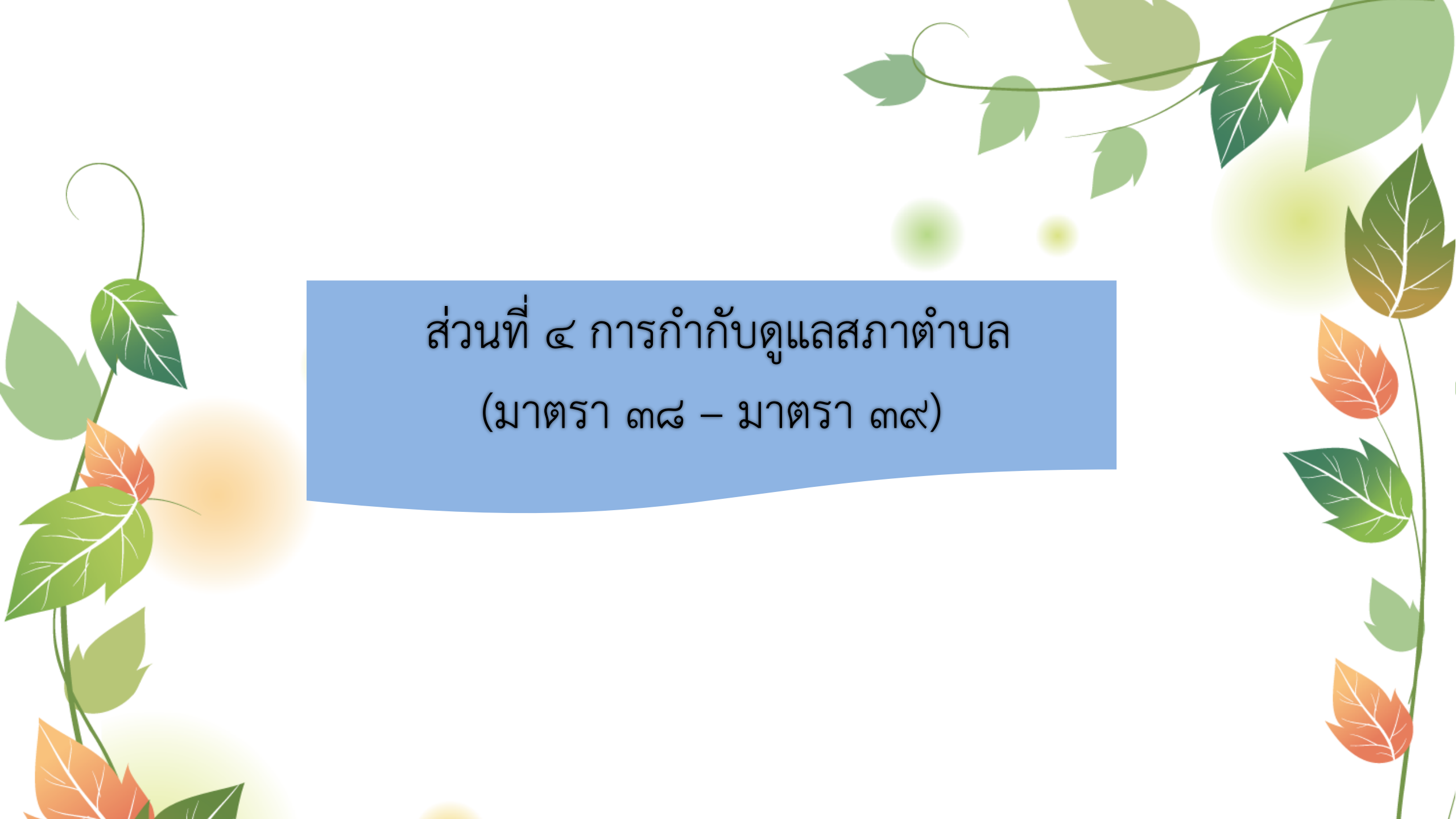
- ทุกปีงบประมาณให้รัฐบาลจัดสรรให้สภาเป็นเงินอุดหนุน (มาตรา ๓๐)
- สภาตำบลอาจมีรายได้ (มาตรา ๓๑) จาก
 - (๑) ทรัพย์สินของสภาตำบล
 - (๒) สาธารณูปโภคของสภาตำบล
 - (๓) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
 - (๔) เงินอุดหนุนและรายได้อื่นที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
 - (๕) รายได้อื่นที่มีกฎหมายกำหนด
- รายได้ของสภาตำบลได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร และไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน (มาตรา ๓๒)

รายการของสภาพำบล

- เงินเดือน, ค่าจ้าง, เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ, ค่าใช้สอย, ค่าวัสดุ, ค่าครุภัณฑ์, ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ, ค่าสาธารณูปโภค
- เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- รายจ่ายอื่นตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบกระทรวงมหาดไทย กำหนดไว้ (มาตรา ๓๓)

งบประมาณรายจ่าย

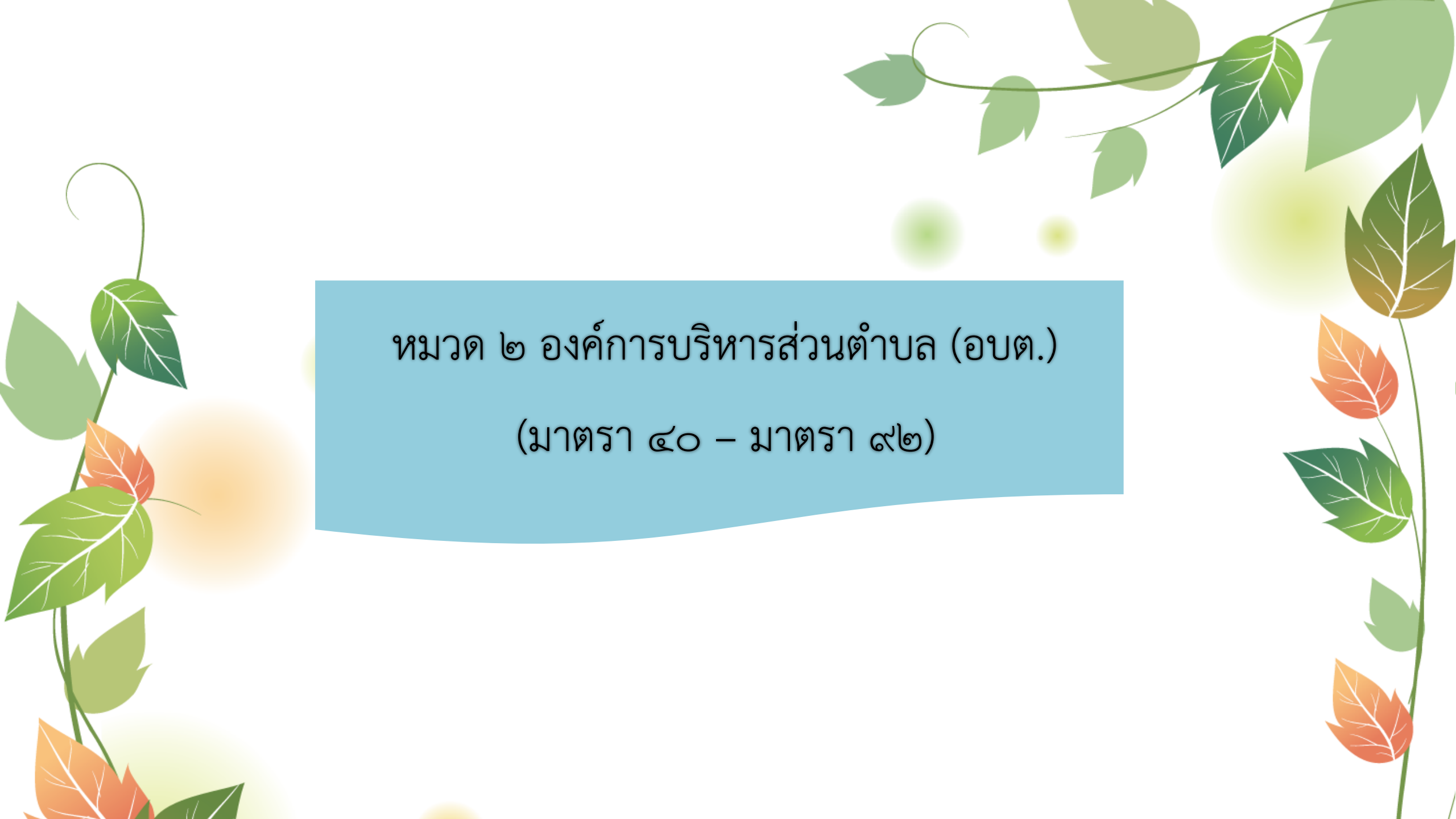
- งบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้จัดทำเป็นข้อบังคับตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด
- เมื่อสภาตำบลจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเสร็จแล้ว ให้เสนอนอก. เพื่ออนุมัติ
- กรณีข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายออกไม่ทันปีใหม่ ให้ใช้ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีก่อนนั้นไปพลางก่อน

ส่วนที่ ๔ การกำกับดูแลสภาตำบล
(มาตรา ๓๘ – มาตรา ๓๙)

การกำกับดูแลสภาตำบล

- นอภ. มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ
- นอภ. มีอำนาจยับยั้งการดำเนินการของสภาตำบลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ หรือไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และรายงาน ผวจ. วินิจฉัย
 - กรณี ผวจ. เห็นด้วย ผวจ. มีอำนาจสั่งการให้สภาตำบลระงับการดำเนินการ
 - กรณี ผวจ. เห็นว่าการดำเนินการของสภาตำบลเป็นไปโดยชอบ ให้ ผวจ. สั่งเพิกถอนการยับยั้งของ นอภ.

หมวด ๒ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
(มาตรา ๔๐ – มาตรา ๙๒)

การจัดตั้ง อบต.

- สภาพตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยอาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ระบุชื่อและเขตของ อบต. และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การจัดตั้ง อบต.

- สภาตำบลหรือ อบต. อาจรวมกับ อบต. (มาตรา ๔๑ ทวิ) หรือรวมกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยด้วย (มาตรา ๔๑ ตริ)

การจัดตั้ง อบต.

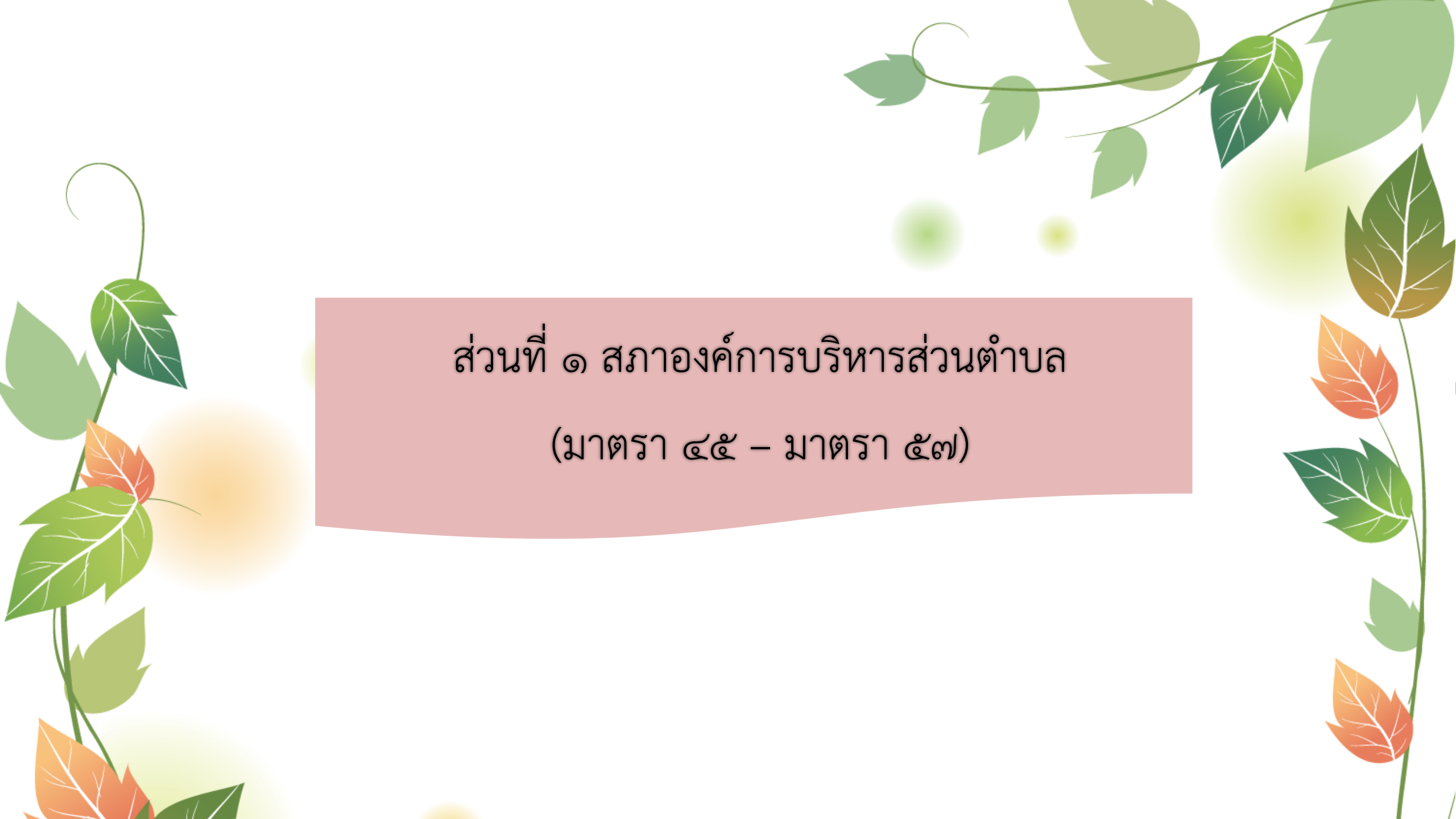
- ให้กระทรวงมหาดไทยยุบสภาตำบลและ อบต. ที่มีจำนวนประชากรไม่ถึงสองพันคน ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น เว้นแต่มีสภาพพื้นที่เป็นเกาะหรือโดยสภาพทางภูมิศาสตร์ไม่สามารถติดต่อกับ อบต. หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จะไปรวมได้โดยสะดวก (มาตรา ๔๑ จัตวา)

การจัดตั้ง อบต.

- สภาตำบลหรือ อบต. อาจแยกพื้นที่บางส่วนไปรวมกับ อบต. หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือรับพื้นที่บางส่วนของสภาตำบลหรือ อบต. หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นมารวมด้วยได้ โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย (มาตรา ๔๑ เบญจ)

การจัดตั้ง อบต.

- การจัดตั้ง อบต. ขึ้นเป็นเทศบาลเป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล และให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย (มาตรา ๔๒)
- อบต. มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๔๓) ประกอบด้วย (๑) สภา อบต. และ (๒) นายก อบต. (มาตรา ๔๔)

ส่วนที่ ๑ สภากองค้การบริหารส่วนตำบล
(มาตรา ๔๕ – มาตรา ๕๗)

สภา อบต.

- ประกอบด้วย สมาชิกสภาจำนวนหมู่บ้านละสองคนมาจากการเลือกตั้งกรณีมีหนึ่งหมู่บ้าน ให้มีสมาชิกจำนวนหกคน
- กรณีมีสองหมู่บ้าน ให้มีสมาชิกจำนวนหมู่บ้านละสามคน
- อายุของสภามีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา ๔๕)

อำนาจหน้าที่ของสภา อบต.

- (๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา อบต.
- (๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ
- (๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายก อบต. เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนา อบต. ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ (มาตรา ๔๖)

สภา อบต.

- มีประธานสภาและรองประธานสภาคนหนึ่งซึ่งเลือกจากสมาชิก
- นอก.แต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาตามมติของสภา
(มาตรา ๔๘)

การพ้นจากตำแหน่งของประธานและรองประธาน

- ประธานสภาและรองประธานสภาพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๕๐) เมื่อ
 - (๑) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกก่อนอก.
 - (๒) สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิก
 - (๓) ผวจ.สั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๒ กรณีนี้จะดำรงตำแหน่งประธานหรือรองประธานอีกไม่ได้ตลอดอายุของสภานั้น

การเลือกประธาน/รองประธานสภาแทนตำแหน่งว่าง

- เมื่อตำแหน่งประธานหรือรองประธานสภาว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากครบวาระ ให้มีการเลือกแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง ผู้ซึ่งได้รับเลือกแทนอยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน (มาตรา ๕๑)

การประชุมสภา

- การประชุมสภาครั้งใด ถ้าผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระการประชุม แต่มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุมครบองค์ประชุม และสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ในที่ประชุมเสนอให้เปิดประชุม ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป จนกว่าจะหมดระเบียบวาระหรือสภาจะได้มีมติให้ปิดประชุม (มาตรา ๕๒)

การประชุมสมัยสามัญ

- ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสองสมัยหรือหลายสมัย แล้วแต่สภากำหนด แต่ต้องไม่เกินสี่สมัย
- วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีให้สภา อบต. กำหนด
- สมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๆ มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน ขยายได้เมื่อได้รับอนุญาตจาก นอก.

การประชุมสภาครั้งแรก

- นอก. ต้องกำหนดให้สมาชิกดำเนินการประชุมสภาครั้งแรกภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิก
 - ให้ที่ประชุมเลือกประธานสภาและรองประธานสภา
 - กรณีสภาไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ตามกำหนดเวลาหรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาได้ นอก. อาจเสนอ ผวจ. ให้มีคำสั่งยุบสภา (มาตรา ๕๓)

การเรียกประชุมสภา

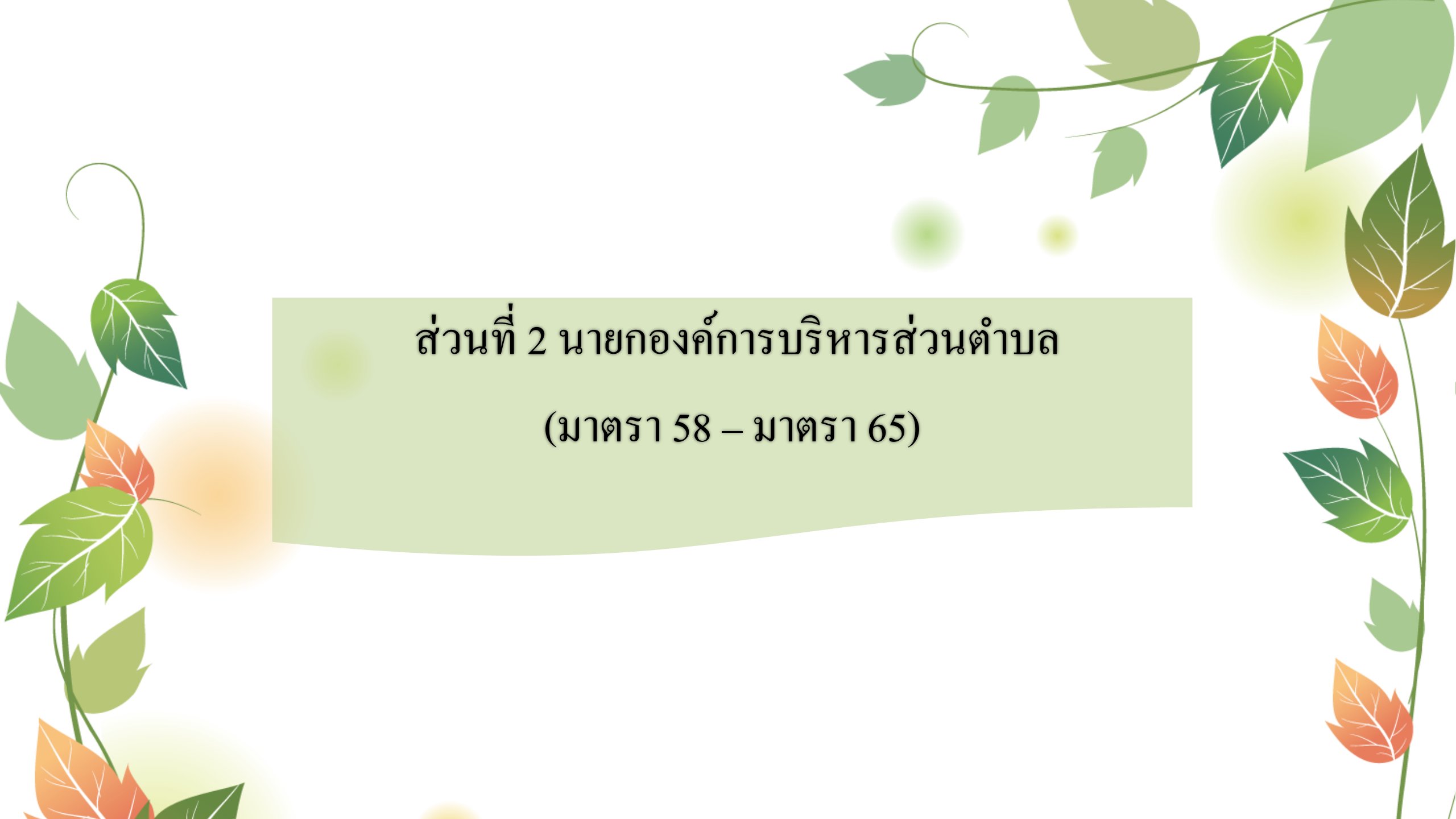
- ให้ประธานสภาเป็นผู้เรียกประชุมสภาตามสมัยประชุม และเป็นผู้เปิดหรือปิดประชุม
- กรณียังไม่มีประธานสภา หรือประธานสภาไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้ นอก.เป็นผู้เรียกประชุม และเป็นผู้เปิดหรือปิดประชุม (มาตรา ๕๔)

การประชุมสมัยวิสามัญ

- เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ของ อบต.
- ประธานสภา นายก หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจทำคำร้องยื่นต่อ นอภ. ขอเปิดประชุมวิสามัญ
- ถ้าเห็นสมควรให้ นอภ. เรียกประชุมวิสามัญได้
- สมัยประชุมวิสามัญให้กำหนดไม่เกิน ๑๕ วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจาก นอภ. (มาตรา ๕๕)

เลขานุการสภา อบต.

- ให้สภาเลือกปลัด อบต. หรือสมาชิกคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภา โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อสภา
- มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและจัดการประชุมและงานอื่นใดตามที่ประธานสภามอบหมาย
- พ้นจากตำแหน่งเมื่อครบอายุของสภา เมื่อมีการยุบสภา หรือสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๕๗)

ส่วนที่ 2 นายองค์การบริหารส่วนตำบล
(มาตรา 58 – มาตรา 65)

นายก อบต.

- อบต. มีนายกคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน (มาตรา ๕๘)
- ดำรงตำแหน่งนับตั้งแต่วันเลือกตั้ง
- มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับตั้งแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา ๕๘/๒)

ผู้ช่วยเหลือนายก อบต.

- นายก อบต. อาจแต่งตั้ง
 - รองนายกซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของ อบต. ตามที่นายกมอบหมายได้ไม่เกินสองคน
 - เลขานุการนายกคนหนึ่งซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ (มาตรา ๕๘/๓)

อำนาจหน้าที่ของนายก อบต.

- (๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของ อบต.
- (๒) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของ อบต.
- (๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกและเลขานุการนายก
- (๔) วางระเบียบเพื่อให้งานของ อบต. เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (๕) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ อบต.
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

นายก อบต.

- เป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล
- อำนาจหน้าที่ในการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองนายกเป็นไปตามที่นายกมอบหมาย
 - กรณีนายกไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองนายกตามลำดับเป็นผู้รักษาราชการแทน
 - ถ้าไม่มีรองนายกหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้รักษาราชการแทน

ปลัด อบต.

- ให้มีปลัด อบต. คนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้าง อบต. รองจากนายก
- มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของ อบต. ให้เป็นไปตามนโยบาย
- และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกมอบหมาย (มาตรา ๖๐/๑)

การพ้นจากตำแหน่งของนายก อบต.

- ถึงคราวออกตามวาระ, ตาย, ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อ นอภ.
- ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๑
- กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒
- ผวจ.สั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘๗/๑ วรรคห้า หรือมาตรา ๙๒
- ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่าไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

การปฏิบัติหน้าที่นายก อบต.

- ในระหว่างที่ไม่มีนายก ให้ปลัดปฏิบัติหน้าที่ของนายกเท่าที่จำเป็น
ได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายก

นายก รองนายก และเลขานุการนายก ต้องไม่กระทำการ

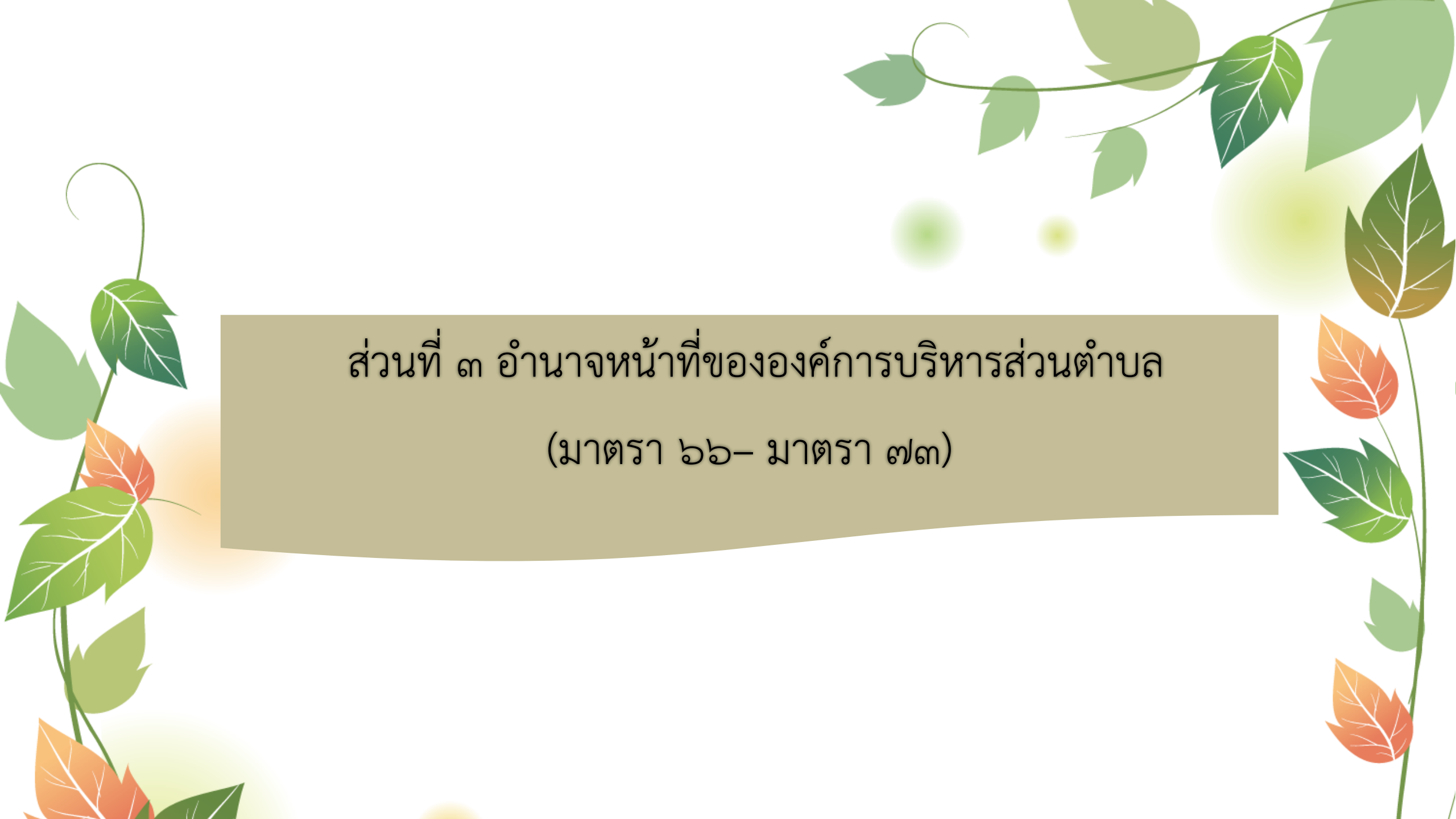
(๑) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ

(๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ อบต. นั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่ อบต. นั้น หรือที่ อบต. นั้นจะกระทำ

การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

- สมาชิกสภา นายก รองนายก ปลัด และพนักงานส่วนตำบล เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา
- นายก รองนายก ปลัด และพนักงานส่วนตำบลซึ่งนายกแต่งตั้ง มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดข้อบัญญัติ อบต. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ส่วนที่ ๓ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
(มาตรา ๖๖- มาตรา ๗๓)

อำนาจหน้าที่ที่ต้องทำของ อบต.

- จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ ทางบก
- รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ กำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย
- ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- ค้ำครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

อำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำของ อบต.

- ให้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- ให้น้ำและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- ให้น้ำและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- ให้น้ำและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
 - ให้น้ำและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
 - ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

อำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำของ อบต. (ต่อ)

- ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- การท่องเที่ยว
- การผังเมือง

ข้อบัญญัติ อบต.

- อบต. อาจออกข้อบัญญัติ อบต. ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
 - เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของ อบต.
 - เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้ อบต. ออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ
- กำหนดค่าธรรมเนียมและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนได้ แต่ห้ามกำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

การจัดทำร่างข้อบัญญัติ อบต.

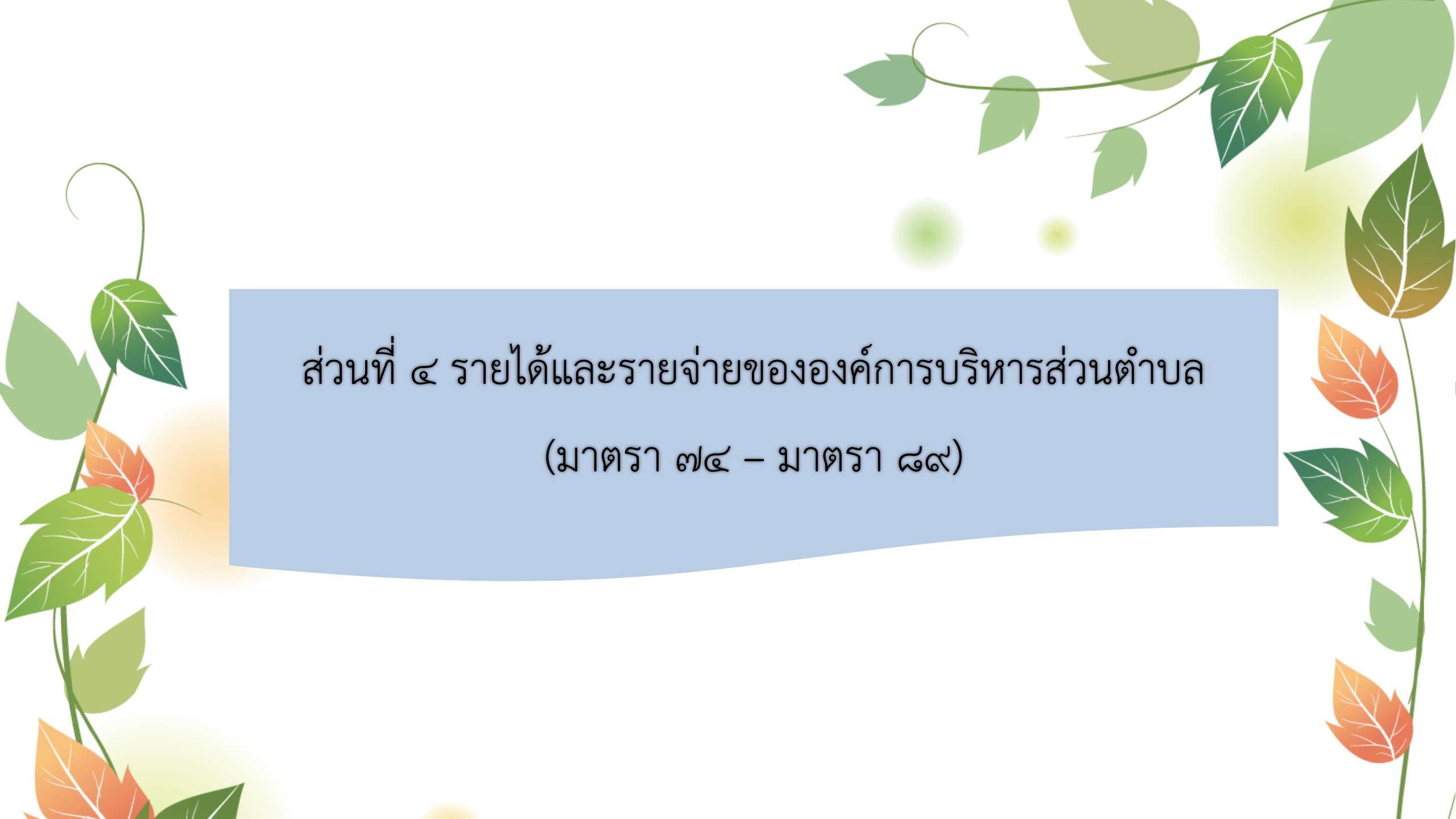
- เสนอได้โดยนายก หรือสมาชิกสภา หรือราษฎรในเขต อบต.
- เมื่อสภาและนอก.ให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติแล้ว
- ให้นายกลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติ อบต. ต่อไป

การจัดทำร่างข้อบัญญัติ อบต.

- กรณี นอก. ไม่เห็นชอบร่างข้อบัญญัติ ให้ส่งคืนสภาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่าง เพื่อให้สภาพิจารณาทบทวน
- หาก นอก. ไม่ส่งร่างข้อบัญญัติคืนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างให้ถือว่า นอก. เห็นชอบกับร่างข้อบัญญัตินั้น
- เมื่อสภาพิจารณาทบทวนแล้ว มีมติยืนยันตามร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้นายกฯลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติ อบต.
- กรณีสภาไม่ยืนยันภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างคืนจาก นอก. หรือยืนยันด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามให้ร่างนั้นตกไป

การทำกิจการนอกเขตหรือการทำกิจการร่วมกัน

- กระทำได้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล อบต. อบจ. หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
- เป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำ
- เป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา ๗๓)

ส่วนที่ ๔ รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล
(มาตรา ๗๔ – มาตรา ๘๙)

รายได้ของ อบต.

- ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียม ให้เป็นรายได้ของ อบต. (มาตรา ๗๔)
- ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใดให้จัดสรรให้แก่ อบต. ด้วย (มาตรา ๗๕)

รายได้ของ อบต.

- อบต. มีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสิบ (มาตรา ๗๖) ดังนี้
 - ๑) ภาษีธุรกิจเฉพาะ
 - ๒) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา
 - ๓) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน

รายได้ของ อบต.

- ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากร ประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตร ตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวง และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นรายได้ของ อบต. (มาตรา ๗๗)
- ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้จัดสรรให้ อบต. ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๗๘)
- เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ให้แบ่งให้แก่ อบต. ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๗๙)

การออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

อบต. มีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร (มาตรา ๘๐) ดังนี้

- กรณีประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ให้เก็บในอัตราร้อยละศูนย์
- กรณีประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่น ให้เก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร

รายได้ของ อบต.

- จากทรัพย์สินของ อบต.
- จากสาธารณูปโภคของ อบต.
- จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ของ อบต.
- ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนด
- เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นของ อบต.

รายจ่ายของ อบต.

- เงินเดือน, ค่าจ้าง, เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ, ค่าใช้สอย, ค่าวัสดุ, ค่าครุภัณฑ์, ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ, ค่าสาธารณูปโภค
- เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนด

การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

- งบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของ อบต.ให้จัดทำเป็นข้อบัญญัติ
- เสนอโดยนายก อบต. ตามระเบียบวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด
- กรณีระหว่างปีงบประมาณ รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้ในงบประมาณไม่พอใช้จ่ายประจำปีหรือมีความจำเป็นต้องตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ ให้จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย (ต่อ)

- เมื่อสภาเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายแล้วให้เสนอ นอก. เพื่อขออนุมัติ
- นอก. ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างดังกล่าว ถ้า นอก. ไม่อนุมัติต้องแจ้งเหตุผลและส่งคืนให้สภาพิจารณาทบทวน
- หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว นอก. พิจารณาไม่แล้วเสร็จให้ถือว่า นอก. อนุมัติ

การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย (ต่อ)

- กรณีสภามีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ให้ นอภ. ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปยัง ผวจ. ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สภาแจ้งมติยืนยัน
- ให้ผวจ.พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน
 - ถ้าผวจ.เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น ให้ส่งไปยังนอภ.เพื่อลงชื่ออนุมัติ
 - ถ้าผวจ.ไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น ให้ร่างนั้นตกไป
- หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่า ผวจ.เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น

การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย (ต่อ)

- กรณีสภามีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ให้ นอก. ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปยัง ผวจ. ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สภาแจ้งมติยืนยัน
- ให้ ผวจ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน
 - ถ้า ผวจ. เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น ให้ส่งไปยัง นอก. เพื่อลงชื่ออนุมัติ
 - ถ้าผวจ.ไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น ให้ร่างนั้นตกไป
- หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่า ผวจ.เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น

การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

- สภามต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ให้แล้วเสร็จ ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่าง ถ้าสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าสภาให้ความเห็นชอบตามที่นายกเสนอ และให้เสนอ นอก. เพื่อขออนุมัติตามขั้นตอนต่อไป
- ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ห้ามสมาชิกแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวน ในรายการ แต่อาจแปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายจ่าย ซึ่งมีได้เป็นรายจ่ายที่เป็นเงินสงฆ์ใช้ต้นเงินกู้ ดอกเบี้ยเงินกู้ หรือเงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย
- การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกมีส่วนทางตรงหรือโดยอ้อม ในการใช้งบประมาณรายจ่ายจะกระทำมิได้

กรณีสภาไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

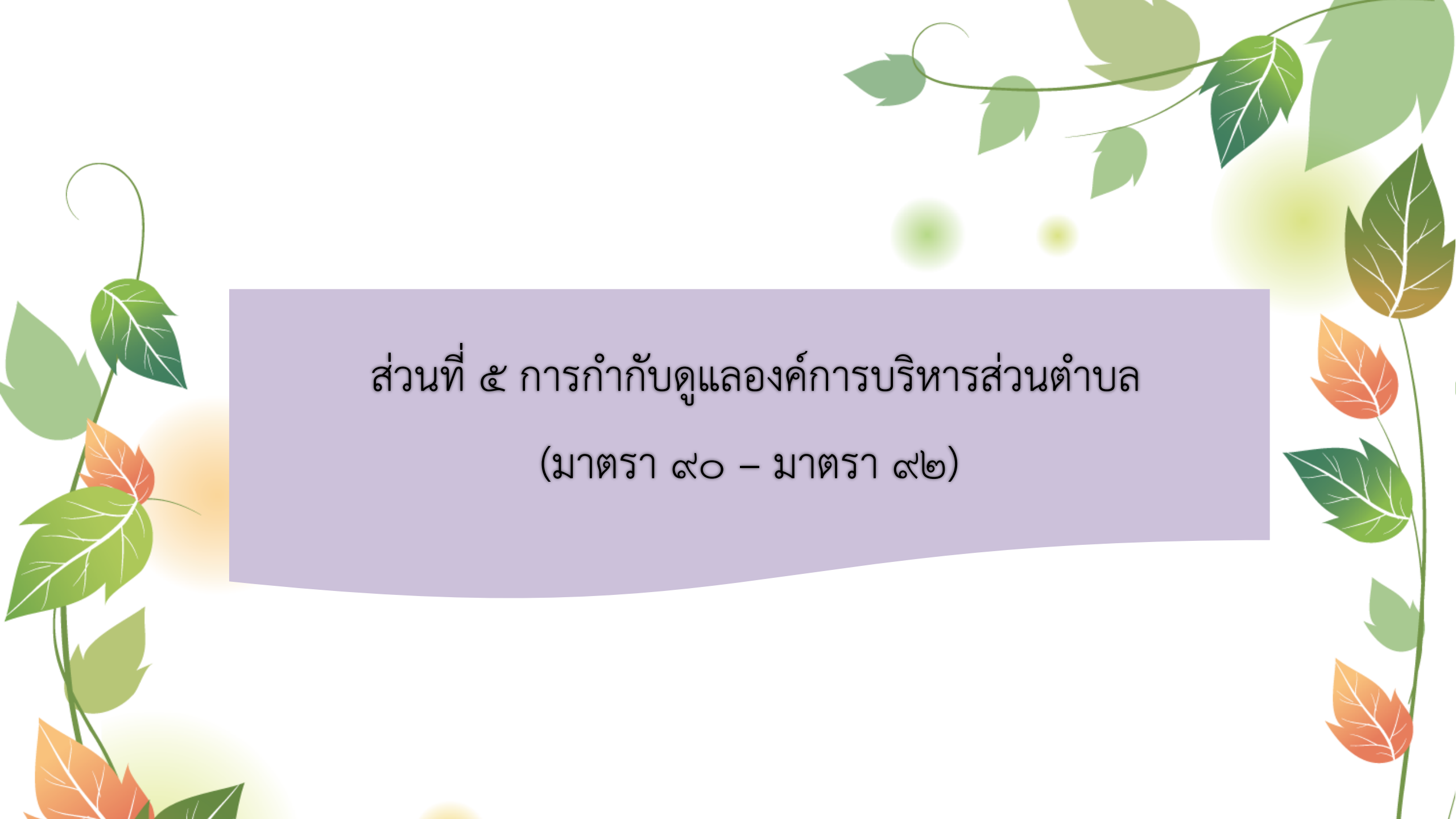
- ให้ นอภ.ตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง จำนวน ๗ คน แก้ไข ปรับปรุง หรือ ยืนยันสาระสำคัญในร่างข้อบัญญัตินั้น โดยยึดถือหลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ
- คณะกรรมการ ประกอบด้วย สมาชิกสภาซึ่งสภาเสนอจำนวน ๓ คน และบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็น สมาชิกสภาซึ่งนายกเสนอจำนวน ๓ คน
 - ให้ตั้งภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สภามีมติไม่รับหลักการ

กรณีสภาไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณ (ต่อ)

- ให้กรรมการ ๒ คน ร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคลทำหน้าที่ประธานภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่กรรมการครบจำนวน
- คณะกรรมการต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันแต่งตั้งประธาน แล้วรายงาน นอก.
- กรณีพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด ให้ประธานรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว แล้วรายงานต่อ นอก.

กรณีสภาไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณ (ต่อ)

- ให้ นอภ. ส่งร่างข้อบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหรือประธานกรรมการให้นายกโดยเร็ว แล้วให้นายกเสนอร่างต่อสภาภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างจาก นอภ.
- หากนายกไม่เสนอร่างต่อสภาภายใน ๗ วัน ให้ นอภ. รายงาน ผวจ. เพื่อสั่งให้นายกพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๘๗/๑)
- สภาต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับร่างจากนายก หากสภาพิจารณาไม่แล้วเสร็จหรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราข้อบัญญัติ ให้ร่างนั้นตกไป โดยใช้ข้อบัญญัติงบประมาณปีงบประมาณที่แล้วไปพลางก่อน และให้ นอภ. เสนอ ผวจ. ให้มีคำสั่งยุบสภา (มาตรา ๘๗/๒)

ส่วนที่ ๕ การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล
(มาตรา ๙๐ – มาตรา ๙๒)

การกำกับดูแล อบต.

- นอภ. มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของ อบต. ให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ
- นอภ. มีอำนาจเรียกสมาชิกสภา นายก รองนายก เลขานุการนายก พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างของ อบต. มาชี้แจงหรือสอบสวนตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จาก อบต. มาตรวจสอบได้

การกำกับดูแล อบต.

- เมื่อ นอภ. เห็นว่านายกผู้ใดปฏิบัติการในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่ อบต. หรือเสียหายแก่ราชการ และ นอภ. ได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ในกรณีฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วน ให้ นอภ. มีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายกไว้ตามที่เหมาะสมแล้วรีบรายงาน ผวจ. ทราบภายใน ๑๕ วัน เพื่อให้ ผวจ. วินิจฉัยสั่งการตามที่เหมาะสมโดยเร็ว
- ในกรณีนี้ การกระทำของนายกที่ฝ่าฝืนคำสั่งของ นอภ. หรือ ผวจ. ไม่ผูกพัน อบต. (มาตรา ๙๐)

การกำกับดูแล อบต.

- เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขต อบต. หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม
- นอภ. จะรายงานเสนอความเห็นต่อ ผวจ. เพื่อยุบสภาก็ได้
- เมื่อมีการยุบสภาหรือถือว่ามีสภาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาขึ้นใหม่ ภายใน ๔๕ วัน (มาตรา ๙๑)

การกำกับดูแล อบต.

- หากปรากฏว่านายก รองนายก ประธานสภา หรือรองประธานสภา กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่
- ให้ นอภ. ดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว
- กรณีผลการสอบสวนปรากฏว่ามีพฤติการณ์เช่นว่านี้จริง ให้ นอภ. เสนอให้ ผวจ. สั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง
- ผวจ. อาจดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมด้วยก็ได้
- คำสั่งของผวจ.ให้เป็นที่สุด (มาตรา ๙๒)